

A TANÁCS VÉLEMÉNYE

(2006. március 14.)

Ciprus 2005–2009-re szóló, aktualizált konvergenciaprogramjáról

(2006/C 82/09)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾, és különösen annak 9. cikke ⁽³⁾ bekezdésére,

tekintettel a Bizottság ajánlására,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

A KÖVETKEZŐ VÉLEMÉNYT FOGALMAZTA MEG:

- (1) 2006. március 14-én a Tanács megvizsgálta Ciprusnak a 2005–2009-re szóló, aktualizált konvergenciaprogramját.
- (2) Ciprus reál-GDP növekedésének mértéke (3½ %) – amelyet a termelékenység és a foglalkoztatás szilárd növekedése kísért – az elmúlt évtizedben az EU-ban a legmagasabbak között volt. A nettó hitelfelvétel (külső hiány) több tényezőnek – többek között az erőteljes hazai keresletnek, a Ciprus néhány főbb exportágazatában tapasztalható megnövekedett versenyhez kapcsolódó gyengülő versenyképességnek, a ciprusi font felértékelődésének, valamint az újrabefektetett jövedelem megnövekedett arányának – köszönhetően növekedett (2004-ben a GDP 4,8 %-a). Ennek nagyjából megfelelt az állami szektor hitelszükséglete, amely 2004-ban a GDP 4,1 %-ának megfelelő hiányt regisztrált. A HICP- infláció az évtized túlnyomó részében 3 % alatt maradt.
- (3) 2004. július 5-én a Tanács úgy határozott, hogy a Cipruson túlzott hiány áll fenn. A 104. cikk ⁽⁷⁾ bekezdése szerinti – ugyanezen a napon kelt – tanácsi ajánlásnak megfelelően ezt a túlzott hiányt 2005-ig ki kell igazítani. A 2004–2008 közötti időszakot lefedő konvergenciaprogram utóbbi aktualizálásáról hozott, 2005. március 8-i véleményében a Tanács felkérte Ciprust azon tervezett intézkedések szigorú végrehajtására, amelyekről 2005-re a hiánynak a GDP 3 %-a alá történő csökkenését várják, felkérte továbbá annak biztosítására, hogy az adóssághányad ettől az évtől kezdve csökkenjen, továbbá a nyugdíj- és egészségügyi rendszer reformjára.
- (4) A jelenlegi aktualizálás a költségvetési hiány 2005. évi alakulását a GDP 2½ %-ára jelzi előre, szemben a Bizottság szolgálatainak 2005. őszi előrejelzése szerinti, a GDP 2¾ %-át kitevő értékkel, illetve a korábbi aktualizálás enyhén 3 % alatti értékével. Az aktualizálással szembeni eltérés elsősorban a GDP ½ %-ának megfelelő, a vártnál jobban alakuló kamatkidadásokat tükröz.
- (5) Az új program nagyjából követi a stabilitási és konvergenciaprogramoknak az új magatartási kódexben meghatározott modelljét ⁽²⁾. Az aktualizálást két héttel a magatartási kódexben meghatározott december 1-jei határidő után küldték meg, ami a hatóságok azon szándékát mutatja, hogy az aktualizálásba belefoglalják a december második hetén bejelentett költségvetési intézkedéseket.

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o. Az 1055/2005/EK rendelettel módosított rendelet (HL L 174., 2005.7.7., 1. o.) Az ebben a szövegben említett dokumentumok az alábbi weboldalon érhetők el: http://europa.eu.int/comm/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm

⁽²⁾ A program tartalmazza valamennyi, a magatartási kódex által előírt kötelező adatot, valamint a választható adatok többségét. Hiányoznak a munkaerőpiac alakulására (különösen foglalkoztatásra (ledolgozott munkaórában) és a munkatermelékenységre (ledolgozott munkaórában)), valamint a potenciális GDP növekedéshez való hozzájárulásra vonatkozó adatok.

- (6) A program alapját képező makrogazdasági forgatókönyv a 2005–2009 közötti időszakra enyhén 4 % fölötti reál-GDP növekedést tervez. A jelenleg rendelkezésre álló információk alapján végzett értékelés szerint a forgatókönyv 2007-ig valószínű, 2008-ra és 2009-re vonatkozóan pedig kissé optimistább növekedési feltételezésekre épül. Ennek eredményeként a kibocsátási réssel mért ciklikus feltételek a program előrejelzéseiben foglaltakhoz képest kedvezőbbek. A program inflációs előrejelzései reálisnak tűnnek.
- (7) Az aktualizálás, amely arra épül, hogy a hiányt 2005-re a GDP 3 %-a alá csökkentik, 2009-ig az államháztartás további konszolidációját célozza, amely évben a hiány várhatóan eléri a GDP ½ %-át. Az elsődleges többlet, miután 2005-re eléri a GDP ¾ %-át, ez előrejelzések szerint 2009-re fokozatosan a GDP 1¼ %-ára nő. A hiány csökkenése a kiadási hányadnak a GDP 4 %-a körüli csökkentését tükrözi, amelyet nem ellensúlyoz teljes mértékben a bevételi hányad csökkenése (2 %-kal). A kiigazítás az elsődleges folyó kiadások strukturális csökkentésére, a kamatkidások megtakarítására, valamint a bevételi oldalon a strukturális és egyszeri intézkedések kombinációjára épül. A korábbi programhoz képest a 2006–2008 közötti fokozatosabb kiigazítás a GDP-növekedés kissé alacsonyabb mértékét tükrözi.
- (8) A programidőszak alatt a közösen megállapított módszertan használatával számított strukturális egyenleg (vagyis a ciklikus hatásoktól megtisztított egyenleg az egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések figyelmen kívül hagyása után) várhatóan évente átlagosan a GDP több, mint ½ %-ának megfelelő mértékben javul, a 2005. év GDP-jének 3 %-a körüli hiányról 2009-re kb. ½ %-ra. 2007-ben a strukturális egyenleg javulásának elmaradása Ciprus uniós költségvetéssel szembeni nettó pozíciójának várható romlását tükrözi, mivel 2006-ban az EU-csatlakozáshoz köthető átmeneti, kiegyenlítő támogatások megszűnnek. A program a költségvetési egyenleg helyzetére vonatkozó középtávú célkitűzést a GDP ½ %-ának megfelelő strukturális hiányban állapítja meg, amelyet 2009-re kívánnak megvalósítani. Mivel ez a középtávú célkitűzés meghaladja a minimálisan szükséges értéket (a GDP kb. 2 %-ára becsülik), annak megvalósítása biztosítja a szükséges biztonsági sávot a túlzott hiány fellépése ellen. A program középtávú célkitűzése megfelelő szintű, mert az a Stabilitási és Növekedési Paktumban és a magatartási kódexben az euro-övezet és az ERM II-ben résztvevő tagállamok vonatkozásában javasolt értéktartományon belülre esik és hosszú távon megfelelően tükrözi az adóssághányadot és az átlagos potenciális kibocsátás-növekedést.
- (9) A program költségvetési előrejelzéseinek kockázatai nagyjából kiegyensúlyozottnak tűnnek. Tekintettel arra, hogy a ciprusi gazdaság jelentős mértékben a turizmusra épül, a makrogazdasági forgatókönyvet veszélyeztető kockázatok elsősorban a térség geopolitikai fejleményeihez kapcsolódnak. Továbbá, a 2008-ra és 2009-re vonatkozó makrogazdasági kitekintés enyhén optimista, az adóra vonatkozó előrejelzések valamelyest kedvezőek. Ugyanakkor a ciprusi kormány eddig túlteljesítette költségvetési célkitűzéseit, az aktualizálásban pedig megerősíti arra irányuló elkötelezettségét, hogy amennyiben szükséges, további intézkedéseket fogad el az tervezett kiigazítás megvalósítása érdekében.
- (10) Az eredmények 2005-re becsült alakulása alapján és a költségvetési célokat veszélyeztető kockázatok egyenlegének figyelembe vétele mellett úgy tűnik, hogy a program költségvetési irányvonala összhangban áll a túlzott hiány 2005-re történő kiigazításával, a Tanács ajánlásának megfelelően. Továbbá úgy tűnik, elég széles biztonsági sávot nyújt ahhoz, hogy 2008-tól a szokásos makrogazdasági ingadozások mellett ne lépjenek túl a GDP 3 %-ában meghatározott hiány-határértéket. Elégészesnek tűnik ezenfelül ahhoz, hogy a program középtávú célkitűzése 2009-re majdnem teljes mértékben megvalósítható legyen, a programban előirányzottaknak megfelelően. A túlzott hiány kiigazítását követő években a program középtávú célkitűzése irányában történő kiigazításnak a programban foglalt üteme nagyjából megfelel a Stabilitási és Növekedési Paktumnak, amely előírja, hogy az euro-övezetben és az ERM II-ben résztvevő tagállamokban a strukturális egyenleget évente a GDP 0,5 %-ával kell javítani, és a gazdaságilag kedvező időszakokban ennél magasabb, a gazdaságilag kedvezőtlen időszakokban pedig ennél alacsonyabb kiigazítást kell alkalmazni.
- (11) Az adóssághányad a becslések szerint 2005-ben elérte a GDP 70,5 %-át, amely a Szerződésben a GDP 60 %-ában meghatározott referenciaérték felett van. A program szerint az adóssághányad 2009-re a GDP 53½ %-ára csökken. Az adóssághányad tervezett alakulását veszélyeztető kockázatok nagyjából kiegyensúlyozottnak tűnnek. Ezen kockázatértékelés fényében úgy tűnik, hogy az adóssághányad elégségesen csökken a referenciaérték irányába.

- (12) Az államháztartás fenntarthatóságának tekintetében Ciprus magas kockázattal szembesül a népesség-előrejedés becsült költségvetési terhei miatt. Az államháztartás tervezett konszolidációjának szigorú végrehajtása középtávon csökkenti a hosszú távú fenntarthatóság kockázatait és amint azt a programban is elismerik, alapvető reformintézkedésekre lesz szükség a nyugdíjrendszer területén is, annak érdekében, hogy visszaszorítsák az előrejedéssel kapcsolatos kiadásoknak a 2050-ig tartó időszakra előrejelzett jelentős növekedését, valamint, hogy csökkentsék a hosszú távú fenntarthatóságot veszélyeztető kockázatot.
- (13) Az államháztartás területén tervezett intézkedések nagyjából megfelelnek a 2005–2008-as időszakra vonatkozó, az integrált iránymutatásokban foglalt átfogó gazdaságpolitikai iránymutatásoknak. Ciprus jó úton halad túlzott hiányának a Tanács által megállapított határidőre történő kiigazítása felé, valamint megteszi a szükséges intézkedéseket a középtávú célkitűzés elérése érdekében, miközben az adóssághányad 2005-től kezdődően csökkenő pályán halad.
- (14) Ciprusnak a 2005. november 11-én, a gazdasági növekedést és munkahelyteremtést célzó, megújult lisszaboni stratégia keretében benyújtott Nemzeti Reformprogramja a következő, az államháztartásra jelentős hatást gyakorló kihívásokat azonosítja: i. a K+F és az innováció előmozdítása és az infokommunikációs technológiák (IKT) terjedésének megkönnyítése; ii. az alapvető infrastruktúrák fejlesztése; iii. a humántőke fejlesztésének fokozása, valamint, iv. a szociális kohézió. A Nemzeti Reformprogramban bemutatott intézkedések költségvetési hatásait a konvergenciaprogram aktualizálásának költségvetési előrejelzései tartalmazzák. Az államháztartás területén tervezett intézkedések nagyjából megfelelnek a Nemzeti Reformprogramban előirányzott prioritásoknak. Különösen, az aktualizálás az állami kiadások nyomkövetését és hatékonyabb ellenőrzését szolgáló intézkedéseket körvonalaz.

A fenti értékelés alapján a Tanács üdvözlí a programidőszakra tervezett, a hiánynak 2005-ben a GDP 3 %-a alá történő csökkentését követő strukturális kiigazítást. A 104. cikk (7) bekezdése szerinti ajánlásai fényében a Tanács felkéri Ciprust, hogy:

- i. Az aktualizált konvergenciaprogrammal összhangban, állandó jellegű intézkedések útján biztosítsa, hogy a program középtávú célkitűzése felé vezető költségvetési konszolidáció a túlzott hiány kiigazítását követően fenntartható legyen;
- ii. Ellenőrizze az állami nyugdíjkiadásokat, valamint hajtson végre további reformokat a nyugdíjrendszer és az egészségügy területén az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságának javítása érdekében.

A legfontosabb makrogazdasági és költségvetési előrejelzések összehasonlítása

		2004	2005	2006	2007	2008	2009
Reál-GDP (%-os változás)	KP 2005. december	3,8	4,1	4,2	4,2	4,2	4,3
	COM 2005. nov.	3,8	3,9	4,0	4,2	nincs adat	nincs adat
	KP 2004. december	3,6	4,0	4,4	4,5	4,5	nincs adat
HICP-infláció (%)	KP 2005. december	1,9	2,1	2,0	2,0	2,0	2,0
	COM 2005. nov.	1,9	2,3	2,1	2,1	nincs adat	nincs adat
	KP 2004. december	2,1	2,6	2,2	2,1	2,0	nincs adat
Kibocsátási rés (a potenciális GDP %-ában)	KP 2005. december ⁽¹⁾	- 1,3	- 0,8	- 0,3	0,1	0,0	0,1
	COM 2005 nov. ⁽²⁾	- 1,1	- 0,7	- 0,2	0,4	nincs adat	nincs adat
	KP 2004. december ⁽¹⁾	- 1,5	- 1,1	- 0,6	0,0	+ 0,5	nincs adat

		2004	2005	2006	2007	2008	2009
Államháztartási egyenleg (a GDP %-ában)	KP 2005. december	- 4,1	- 2,5	- 1,9	- 1,8	- 1,2	- 0,6
	COM 2005. nov.	- 4,1	- 2,8	- 2,8 ⁽⁶⁾	- 2,4 ⁽⁶⁾	nincs adat	nincs adat
	KP 2004. december	- 4,8	- 2,9	- 1,7	- 1,5	- 0,9	nincs adat
Elsődleges egyenleg (a GDP %-ában)	KP 2005. december	- 0,9	0,7	1,2	1,2	1,4	1,7
	COM 2005. nov.	- 0,9	0,5	0,3	0,7	nincs adat	nincs adat
	KP 2004. december	- 1,3	0,7	1,8	2,0	2,5	nincs adat
Ciklikus hatásoktól megtisztított egyenleg (a GDP %-ában)	KP 2005. december ⁽¹⁾	- 3,6	- 2,2	- 1,8	- 1,8	- 1,2	- 0,6
	COM 2005. nov.	- 3,9	- 2,5	- 2,7	- 2,6	nincs adat	nincs adat
	KP 2004. december	- 4,3	- 2,7	- 1,7	- 1,5	- 0,9	nincs adat
Strukturális egyenleg ⁽²⁾ (a GDP %-ában)	KP 2005. december ⁽³⁾	- 4,6	- 3,1	- 2,1	- 2,1	- 1,5	- 0,6
	COM 2005. nov. ⁽⁴⁾	- 4,9	- 3,1	- 2,7	- 2,6	nincs adat	nincs adat
	KP 2004. december	nincs adat	nincs adat	nincs adat	nincs adat	nincs adat	nincs adat
Bruttó államadósság (a GDP %-ában)	KP 2005. december	71,3	70,5	67,0	64,0	56,9	53,5
	COM 2005. nov.	72,0	70,4	69,1	67,4	nincs adat	nincs adat
	KP 2004. december	74,9	71,9	69,2	65,7	58,1	nincs adat

Megjegyzések:

- ⁽¹⁾ A Bizottság szolgálatainak számításai a programban megadott információk alapján
⁽²⁾ Ciklikus hatásoktól megtisztított egyenleg (ugyanúgy, mint a megelőző sorokban) az egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések figyelmen kívül hagyása után
⁽³⁾ A program egyszeri és egyéb átmeneti intézkedései (2004-ben a GDP 1,0 %-át, 2005-ben a GDP 0,9 %-át, és 2006–2008 között a GDP 0,3 %-át kitevő egyszeri bevételek)
⁽⁴⁾ Egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések a Bizottság szolgálatainak 2005. őszi előrejelzéséből (2004-ben a GDP 1,0 %-a, 2005-ben a GDP 0,6 %-a)
⁽⁵⁾ A 2004–2007-es időszakra becsült, 4,0%-os, 3,5%-os, 3,5%-os, illetve 3,5%-os potenciális növekedési értékek alapján
⁽⁶⁾ A 2006. évre vonatkozó hiány előrejelzése változatlan politikát feltételező forgatókönyvre épül, mivel a 2006. évi költségvetés-tervezet még nem állt rendelkezésre a Bizottság szolgálatainak 2005. évi őszi előrejelzésének elkészülésekor, ami szintén részben magyarázza a 2007-re szóló magasabb hiány-előrejelzést.

Forrás:

Konvergenciaprogram (KP); a Bizottság szolgálatainak 2005. őszi gazdasági előrejelzései (COM); a Bizottság szolgálatainak számításai.